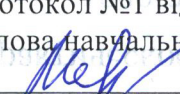

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО СКЛАДАННЯ РОБОЧИХ
ПРОГРАМ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН У
ПВНЗ МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА

Затверджено

Навчально-методичною комісією
ПВНЗ «Міжнародний
економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»
Протокол №1 від «28» серпня 2020 року
Голова навчально-методичної комісії

проф. Мединська Н.М.

РІВНЕ-2020

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Методичні рекомендації розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту» № 1556-УП від 01 липня 2014 року, Постанови КМУ від 30.12.2015 р. «Про затвердження ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти», Листа МОН України № 1/9-434 від

09.07.18 р. «Щодо рекомендацій з навчально- методичного забезпечення» та Положення про організацію освітнього процесу в ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука».

1.2. Основним документом навчально-методичного забезпечення дисципліни, передбаченим освітнім законодавством, є робоча програма навчальної дисципліни, вимоги до змісту якої встановлені п. 38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності. Програма навчальної дисципліни, передбачена п. 12 ч. 3 ст. 34 та ч. 7 ст. 35 Закону України «Про вищу освіту», є одним із складників робочої програми.

1.3. Методичні рекомендації (далі – Рекомендації) розроблені з метою встановлення єдиних норм і вимог до структури, змісту та оформлення робочих програм навчальних дисциплін, визначення алгоритмів їхньої розробки та оновлення.

1.4. Рекомендації розроблені для використання кафедрами Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука, що забезпечують підготовку фахівців за освітніми ступенями бакалавра, магістра.

1.5. Робоча програма навчальної дисципліни (далі – РПНД) – є нормативним документом Університету і розробляється кафедрою для кожної навчальної дисципліни на основі навчального плану освітньої програми підготовки фахівців.

1.6. РПНД за своїм змістом є документом, що визначає конкретний зміст навчальної дисципліни, компетентності, результати навчання, яких має набути здобувач вищої освіти відповідно до вимог стандартів вищої освіти та освітньої програми; встановлює алгоритм вивчення навчального матеріалу дисципліни з урахуванням міждисциплінарних зв'язків, що виключає дублювання навчального матеріалу (при вивченні спільних для різних дисциплін проблем), організаційні форми вивчення та обсяги різних видів навчального навантаження студентів; необхідне методичне забезпечення і технологією оцінювання знань студентів.

1.7. РПНД розглядається і затверджується на засіданні кафедри, зміст програми навчальної дисципліни погоджується з гарантом освітньої програми та затверджується головою навчально-методичної комісії факультету.

1.8. Якщо навчальна дисципліна викладається студентам за різними освітніми програмами з однаковим змістом, обсягом кредитів та формою підсумкового контролю, то розробляється одна РПНД.

1.9. Якщо навчальна дисципліна викладається студентам за різними освітніми програмами з різними обсягами кредитів, формами підсумкового контролю, то розробляється відповідна кількість РПНД.

1.10. Для різних форм навчання (денна, заочна) розробляється єдина РПНД із урахуванням вимог пп.1.7, 1.8, розподілу аудиторних занять та самостійної роботи за відповідними формами.

1.11. РПНД розробляється на термін дії навчального плану, але має щорічно оновлюватись з урахуванням моніторингу та періодичного перегляду ОП. Повністю оновлюється у випадках: зміни державних стандартів освіти; затвердження нової редакції освітньої програми; внесення змін до навчального плану; впровадження нової навчальної технології.

1.12. Поточні зміни до РПНД у вигляді додатку вносяться щорічно до початку нового навчального року при зміні або уточненні: списку викладачів, які працюватимуть за даною програмою; програми навчальної дисципліни; завдань для самостійної роботи; системи контролю та оцінювання знань; рекомендованих джерел інформації тощо. Зміни затверджуються на засіданні кафедри, погоджуються з гарантом освітньої програми і додаються до основної програми.

2. Структура та зміст робочої програми

2.1. *РПНД оформлюється за шаблоном, наведеним у додатку 1, і має наступну структуру:*

1. титульна сторінка та зворот титульної сторінки;
2. опис навчальної дисципліни;
3. мета навчальної дисципліни;
4. результати навчання;
5. програма навчальної дисципліни;
6. структура навчальної дисципліни.
7. теми практичних (лабораторних) занять;
8. самостійна робота;
9. завдання для самостійного опрацювання тем дисципліни
10. методи і прийоми навчання;
11. методи контролю;
12. Питання гарантованого контролю рівня знань здобувачів освіти
13. розподіл балів, які отримують студенти;
14. шкала оцінювання
15. методичне забезпечення;
16. рекомендована література;
17. інформаційні ресурси.

2.2. *Титульна сторінка та зворот титульного аркуша оформляється за шаблоном (додаток 1).*

2.3. *Опис навчальної дисципліни.*

Включає зазначення назви ОП, рівня вищої освіти, спеціальності, галузі знань. Міститься загальна інформація щодо дисципліни, зокрема: назва дисципліни, статус дисципліни (обов'язкова чи вибіркова), кількість кредитів ЄКТС; загальна кількість навчальних годин аудиторної роботи за видами навчальних занять (лекційні, семінарські, практичні); загальна кількість навчальних годин самостійної роботи, вид підсумкового контролю (екзамен, залік).

2.4. *Мета навчальної дисципліни.*

Мету вивчення навчальної дисципліни формулюють як бажаний кінцевий результат, отриманий внаслідок вивчення студентом навчального матеріалу.

Завдання навчальної дисципліни визначають **як загальні та фахові компетентності**, що деталізують програмні результати навчання, визначені освітньою програмою підготовки. Програмна компетентність навчальної дисципліни розуміється як динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні освіти.

2.5. *Результати навчання.*

Формулювання результатів навчання для обов'язкових дисциплін має базуватися на результатах навчання, визначених відповідною освітньою програмою (програмних результатах навчання) та деталізувати їх.

Формулювання результатів навчання мають зазначити рівень їх сформованості, наприклад, через його достатність для вирішення певного класу завдань професійної діяльності та/або подальшого навчання за освітньою програмою.

У цьому ж розділі зазначається місце дисципліни в галузі науки та системної підготовки майбутнього фахівця, а також міжпредметні зв'язки.

2.6. *Структура навчальної дисципліни.*

Наводиться опис навчальної дисципліни, в якому зазначаються назви конкретних тем із вказанням видів навчальної роботи та занять і годин, які на них відводяться. Тематичний план навчальної дисципліни структурується за семестрами, змістовими модулями і темами.

Баланс навчальних годин «Всього годин» у таблиці структури навчальної дисципліни має відповідати кількості годин у таблиці «Опис навчальної дисципліни».

Планування змісту лекційних, практичних (семінарських) занять здійснюється за кожним змістовим модулем.

2.7. *Практичні/лабораторних заняття, їх тематика та обсяг.*

Вказується тематика практичних занять та їх обсяг у навчальних годинах.

2.8. *Самостійна робота студента.*

Самостійна робота студента передбачає: опрацювання навчального матеріалу лекційних занять; підготовку до практичних (семінарських) занять; підготовку до контрольних робіт; виконання домашніх практичних завдань впродовж семестру, а також самостійне опрацювання навчального матеріалу до окремих змістових модулів або тем у вільний від аудиторних занять час. При плануванні часу на СРС необхідно зберегти баланс часу на самостійну роботу.

У розділі «Завдання для самостійного опрацювання тем дисциплін» наводяться теми з переліком основних питань, що плануються для самостійного вивчення з відповідною кількістю годин СРС. Ці години мають співпадати із вказаними в таблиці «Структура навчальної дисципліни». Навчальний матеріал дисципліни, передбачений робочою програмою для засвоєння студентом у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль разом з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні аудиторних занять.

Індивідуальні завдання – це частина навчального матеріалу з дисципліни, що має на меті поглибити, узагальнити та закріпити знання, отримані студентами у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці. Індивідуальне завдання студент виконує як повністю самостійно, так і під керівництвом викладачів. Різновидом індивідуальних завдань є індивідуальні навчально-дослідні завдання. Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) є видом позааудиторної індивідуальної роботи студента навчального, навчально-дослідного характеру, який використовується у процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни і завершується обов'язковим звітом про його виконання.

2.9. *Методи і прийоми навчання.*

Методи навчання окремої навчальної дисципліни – це методи взаємодії між викладачем і студентами, під час яких відбувається передача та засвоєння знань, умінь і навичок. У розділі коротко описуються основні методи і технології, що використовуються на лекційних, практичних (семінарських) заняттях.

2.10. *Методи контролю.*

Розділ має містити виклад змісту та «технології» оцінювання знань студентів, а саме – перелік різних видів навчальних робіт, що зобов'язаний виконати студент під час проведення поточного контролю та підсумкової атестації (семестровий контроль). Поточний контроль реалізується у формі опитування, захисту робіт, виступів на семінарських та практичних заняттях, тестування, проведення контрольних робіт, тощо. Підсумковий контроль – це різновид контрольних заходів, що проводиться з метою оцінювання навчальної діяльності студентів на визначених етапах. Підсумковий контроль здійснюється у формі контрольної роботи, тесту, колоквиуму згідно до графіку. Форма проведення підсумкового контролю визначається відповідною кафедрою.

Результати поточного контролю (поточна успішність) є основою для виставлення заліку, а також враховуються при виставленні підсумкової оцінки (балів) з даної дисципліни, якщо її вивчення завершується семестровим екзаменом. Семестровий екзамен може проводитися в усній формі за екзаменаційними білетами, в письмовій формі за контрольними завданнями або у формі тестування. Можливе поєднання різних форм контролю. Форма проведення семестрового контролю зазначається в робочій програмі навчальної дисципліни.

Зазначається також форма підсумкового контролю – екзамен або залік.

2.11. *Розподіл балів, які отримують студенти.*

Розділ «Схема нарахування балів» містить розподіл балів, які студенти можуть отримати за результатами кожного виду поточного та підсумкового контролів. Навчальні досягнення студентів оцінюються за стобальною шкалою.

2.12. *Шкала оцінювання: національна та ECTS*

2.13. *Методичне забезпечення (підручники, таблиці, презентації, мультимедійні засоби тощо).*

2.14. *Рекомендована література (основна, допоміжна).*

У розділі «Рекомендована література» вказують основні та допоміжні літературні джерела, що рекомендуються до вивчення дисципліни.

До переліку основної літератури включають нормативні документи, кращі вітчизняні та зарубіжні підручники та посібники, конспекти лекцій, методичні вказівки до практичних (семінарських) занять та інших видів робіт.

2.15. *Інформаційні ресурси.*

Зразок оформлення робочої програми навчальної дисципліни

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»**

Факультет _____
(факультету)

Кафедра _____
(назва кафедри)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

« _____ »
(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти: _____

Галузь знань: _____

Спеціальність: _____

Освітня програма: _____

Робоча програма навчальної дисципліни « _____ » для здобувачів вищої освіти першого/другого (бакалаврського/магістерського) вищої освіти за освітньою програмою « _____ » зі спеціальності 000 « _____ » галузі знань 00 « _____ »

Розробники: (вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри _____
 Протокол від. « _____ » _____ 20__ року № _____

Завідувач кафедри _____ (_____)
 (підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми

_____ (назва освітньої програми)

Гарант освітньої програми _____ (_____)
 (підпис)

(прізвище та ініціали)

Схвалено навчально-методичною комісією факультету

Протокол від. « _____ » _____ 20__ року № _____

« _____ » _____ 20__ року Голова _____ (_____)
 (підпис)

(прізвище та ініціали)

© _____, 20__ рік
 © _____, 20__ рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів —	Галузь знань _____ (шифр і назва)	Обов'язковий компонент освітньої програми (вибірковий компонент)	
Загальна кількість годин:	Спеціальність _____ (код і найменування)	Рік підготовки:	
Змістових модулів —		Освітня програма _____ (найменування)	-й
	Семестр		
		-й	-й
		Лекції	
	Рівень вищої освіти: _____ —	год.	год.
		Практичні, семінарські	
		год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		год.	год.
		Вид контролю:	

1. Мета навчальної дисципліни

Мета:

Завдання:

Загальні компетентності : _____

Фахові компетентності : _____

2. Програмні результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів програмних результатів навчання (подається деталізація конкретних результатів навчання відповідно до навчальної дисципліни).

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Назва

Тема 1. Назва

Короткий зміст теми 1.

Література до теми 1.

Тема 2. Назва.

Короткий зміст теми 2.

Література до теми 2.

Змістовий модуль 2. Назва

Тема 5. Назва

Короткий зміст теми 5.

Література до теми 5.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Назва												
Тема 1. Назва												
Тема 2. Назва												
Разом за змістовим модулем 1												
Змістовий модуль 2. Назва												
Тема 6. Назва												
Тема 7. Назва												
Разом за змістовим модулем 2												
Усього годин												

4.

5. Теми практичних (лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1
2
	Разом	

7. Завдання для самостійного опрацювання тем дисципліни

Назва теми	Зміст завдання для відпрацювання пропущених занять і невиконаних завдань	Форми контролю	Література	Кількість балів
Змістовий модуль 1. Назва				
Тема 1. Назва			основна: ____ допоміжна: ____	
Тема 2. Назва			основна: ____ допоміжна: ____	
Змістовий модуль 2. Назва				
Тема 5. Назва			основна: ____ допоміжна: ____	
Тема 6. Назва			основна: ____ допоміжна: ____	

Індивідуальні завдання

8. Методи і прийоми навчання

9. Методи контролю

10. Питання гарантованого контролю знань здобувачів вищої освіти.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для заліку

Поточне тестування та самостійна робота									Підсумковий тест (залік)	Сума
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль №2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	40	100

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Приклад для екзамену

Поточне тестування та самостійна робота											Підсумковий тест (екзамен)	Сума	
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	40	100

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

13. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Критерії оцінювання	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Студент виявляє особливі творчі здібності, глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; вміє аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку; застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач; володіє вмінням надавати чітку аргументовану відповідь на поставленні питання	відмінно
82-89	B	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи, надає лаконічну відповідь майже на всі поставленні питання; самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	добре
74-81	C	Студент вміє оперувати необхідним колом понять та категорій; узагальнювати та систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві	
64-73	D	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, слабке їх застосування при розв'язанні практичних завдань; аналізує навчальний матеріал за допомогою викладача, надає мало аргументовані відповіді, виправляє не всі помилки, значна кількість яких є суттєвими	задовільно
60-63	E	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, проте має фрагментарне уявлення про деякі поняття та категорії курсу; надає неповне висвітлення змісту питань; має недостатнє вміння зробити аргументовані висновки; відповіді містять значну кількість недоліків і помилок	
35-59	FX	Студент не опанував значну частину матеріалу курсу; не володіє понятійним апаратом; не опрацював базову та допоміжну літературу. Мова не виразна, обмежена, бідна, словниковий запас не дає змогу оформити ідею. Практичні навички на рівні розпізнавання	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Студент повністю не знає програмного матеріалу, не працював в аудиторії з викладачем або самостійно; допускає суттєві помилки у відповідях на питання, не вміє застосовувати теоретичні положення при розв'язанні	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

		практичних завдань	
--	--	--------------------	--

12. Методичне забезпечення**13. Рекомендована література****Основна**

1.

Допоміжна

1.

14. Інформаційні ресурси

1.